

MINISTERSTWO FINANSÓW
Departament Kontroli Skarbowej I

**Zadania dla urzędów kontroli skarbowej
na rok 2007**

Warszawa, styczeń 2007 r.

Wstęp

Zadania dla urzędów kontroli skarbowej na rok 2007 są w znacznej części kontynuacją zadań wyznaczonych w roku 2006. W związku z powyższym, w niniejszym dokumencie powtórzone bądź podkreślone zostały jedynie najważniejsze postulaty oraz dodane ewentualne zmiany lub uzupełnienia. Realizacja zadań rozpoczętych w latach wcześniejszych, powinna uwzględniać takie czynniki jak zmienna sytuacja gospodarcza, zmiany obowiązującego prawa oraz zdobyta wiedza i doświadczenie.

1 Priorytety kontroli skarbowej w 2007 r.

Do priorytetowych zadań kontroli skarbowej w 2007 r. będą należały przede wszystkim:

- zwalczanie przestępstw „karuzelowych” w podatku od towarów i usług zarówno w obrocie krajowym jak i wewnątrzspółnotowym,
- kontrole dochodów nieznajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach przychodów,
- kontrole zwolnień podatkowych,
- kontrole w zakresie obrotu towarowego z zagranicą,
- kontrole gospodarowania majątkiem Skarbu Państwa, w tym procesów prywatyzacyjnych,
- współpraca z innymi służbami państwowymi zwalczającymi przestępczość podatkową, finansową a także działalność na szkodę instytucji państwowych i samorządowych,
- skuteczne wykorzystanie Informatycznego Systemu Wspomagania Kontroli Skarbowej „ISKOS”,
- doskonalenie systemu analizy obszarów wysokiego ryzyka wystąpienia nieprawidłowości, jak również systemu analizy efektów działań urzędów kontroli skarbowej.

2 Podstawowe kryteria oceny działań kontroli skarbowej w 2007 r.

Rezultaty działań kontroli skarbowej będą oceniane wg następujących kryteriów:

- skala wykrytych nieprawidłowości,
- wykrywanie luk systemowych i nowych mechanizmów powstawania nieprawidłowości oraz możliwość sformułowania na tej podstawie postulatów zmian legislacyjnych zapobiegających tym zjawiskom (wnioski de lege ferenda),
- innowacyjność działań i prac analitycznych, rozpowszechnianie dobrych praktyk, podnoszenie efektywności i skuteczności kontroli skarbowej, przy jednoczesnym skróceniu czasu jej trwania i zminimalizowaniu jej uciążliwości dla kontrolowanego podmiotu.
- oddziaływania wspomagającego zachowanie zasad uczciwej konkurencji i przestrzeganie przepisów prawa (efekt prewencyjny),

3 Wybrane zagadnienia związane z funkcjonowaniem kontroli skarbowej w 2007 r.

3.1 Działalność analityczne i typowanie podmiotów do kontroli

Metody analizy obszarów szczególnie narażonych na występowanie negatywnych zjawisk i typowania podmiotów do kontroli będą w 2007 r. ulegać ewolucyjnej zmianie związanej z wdrażaniem w urzędach kontroli skarbowej informatycznego systemu wspomagania kontroli skarbowej ISKOS. Obok dotychczas stosowanych metod i źródeł informacji możliwe i konieczne będzie wykorzystanie nowoczesnych narzędzi i baz danych zawartych w tym systemie.

Przy doborze podmiotów do kontroli rosnące znaczenie powinny odgrywać wnioski i informacje otrzymywane od komórek wywiadu skarbowego, Generalnego Inspektora Informacji Finansowej oraz od innych organów spoza resortu finansów (np. prokuratury, policji, CBS, ABW, CBA).

3.2 Ocena efektów pracy kontroli skarbowej

Wprowadzenie nowych mierników oceny efektywności pracy urzędów kontroli skarbowej wymusza stałe monitorowanie przebiegu postępowań odwoławczych, sposobu rozpatrzenia skarg przez WSA i NSA oraz wpłat i zwrotów dokonanych w wyniku ustaleń kontroli skarbowej.

Przy ocenie rezultatów pracy kontroli skarbowej, oprócz wymiernych wskaźników w postaci wpływów budżetowych, należy mieć również na uwadze korzyści płynące z działań wspierających uczciwą konkurencję i ze zwalczania niezgodnych z prawem praktyk w działalności gospodarczej.

3.3 Kontrole w zakresie podatku od towarów i usług

Wyjątkowe znaczenie podatku od towarów i usług dla budżetu państwa (w 2005 r. stanowił on około 64 % dochodu) przy jednocześnie największej skali stwierdzonych nieprawidłowości (w 2005 r. około 80 % ogółu ustaleń podatkowych kontroli skarbowej) powodują, że podatek ten musi stanowić obszar wzmożonego zainteresowania i aktywności kontroli skarbowej.

Szczególnie istotny wydaje się w tym aspekcie handel pomiędzy krajami członkowskimi UE. Swobodny przepływ towarów na całym obszarze Unii w połączeniu z nadal istniejącymi barierami prawno-administracyjnymi, na jakie napotykają służby kontrolne krajów członkowskich sprawiają, że przestępstwa dokonywane w tym obszarze, zwłaszcza oszustwa typu „karuzelowego”, generują olbrzymie straty budżetowe i jednocześnie są trudne do wykrycia i ścigania.

Do czasu wypracowania skuteczniejszych sposobów współpracy międzynarodowej należy w pełni wykorzystywać wszelkie dostępne obecnie metody wymiany informacji i doświadczeń oraz instytucję kontroli wielostronnej.

3.4 Kontrole w zakresie podatków dochodowych

W 2007 r. powinny być kontynuowane kontrole w zakresie dochodów niezajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach przychodów. Modyfikacja założeń programów kon-

troli i metodologii kontroli skarbowej w tym obszarze powinna wynikać m.in. z doświadczeń zdobytych w 2006 r.

W 2006 r. rozwinęły się kontrole handlu prowadzonego za pośrednictwem Internetu. Rosnąca skala tego zjawiska zmusza organy kontroli skarbowej do wnikliwego zainteresowania się tym segmentem rynku i wypracowania adekwatnych metod kontroli.

Kolejnymi obszarami wzmożonej uwagi kontroli skarbowej będą: obrót nieruchomości oraz handel fikcyjnymi fakturami. Zwalczanie procederu określanego w ogłoszeniach prasowych jako „dam koszty” pozostanie jednym z istotnych zadań również w 2007 r.

3.5 Kontrole obrotu paliwami płynnymi

Działania w zakresie zwalczania patologii na rynku paliw płynnych powinny być prowadzone także przy współpracy z Inspekcją Handlową, dysponującą informacjami o wynikach kontroli jakości paliw przeprowadzonych na stacjach paliw i w hurtowniach oraz o stwierdzonych przypadkach prowadzenia stacji bez koncesji.

Ponieważ skala przestępczej działalności w tej dziedzinie osiągnęła wymiar zorganizowanych grup przestępczych, konieczne jest kontynuowanie ścisłej współpracy z organami prokuratury i policji.

3.6 Kontrola obrotu towarowego z zagranicą

Obok znanych problemów w obrocie towarowym z zagranicą (zaniżanie należności celnych i podatkowych poprzez zaniżanie wartości celnej towarów, niewłaściwą klasyfikację taryfową, bezpodstawną zmianę kraju pochodzenia towaru itp.) znaczące wydają się również naruszenia prawa w postaci fikcyjnego eksportu z zastosowaniem 0 % stawki podatku od towarów i usług, mechanizmów „karuzelowych”, obchodzenia ograniczeń importowych lub eksportowych czy też wyłudzenia dopłat do eksportu.

Ponadto, kontrola powinna obejmować również badanie wykonywania przez rezydentów dokonujących obrotu towarowego z zagranicą obowiązku przekazywania NBP danych w zakresie niezbędnym do sporządzania bilansu płatniczego oraz bilansów należności i zobowiązań zagranicznych państwa.

3.7 Kontrole związane z transferami dochodów

Przenoszenie dochodów z wykorzystaniem mechanizmu cen transferowych w celu uniknięcia ich opodatkowania zmniejsza wpływy budżetowe oraz korzyści z napływu do Polski zagranicznego kapitału. W przypadku ujawnienia istnienia powiązań kapitałowych lub personalnych pomiędzy podmiotami krajowymi i ich zagranicznymi kontrahentami, niezbędne jest zbadanie, czy warunki dokonywanych transakcji zostały ustalone na zasadach rynkowych, czy też mają na celu przeniesienie osiągniętego w Polsce dochodu za granicę. Ze względu na specyfikę regulacji podatkowych w sprawach międzynarodowych, należy rozważyć specjalizację wybranych inspektorów kontroli skarbowej w tej tematyce i zlecenie im kontroli lub ich udziału jako członka zespołu w kontrolach, w których takie problemy się pojawiają.

3.8 Kontrole gospodarowania środkami publicznymi

Najważniejszymi zagadnieniami w tym obszarze będą kontrole prawidłowości prywatyzacji mienia Skarbu Państwa oraz badanie celowości podejmowanych decyzji

i zgodności z prawem wykorzystania i rozporządzania mieniem państwowym. Realizowane będą m.in. kontrole dotyczące:

- rzetelności zobowiązań wynikających z gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa oraz zgodności z przeznaczeniem wykorzystania środków, których spłatę poręczył Skarb Państwa,
- prawidłowości wykorzystania przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa środków przeznaczonych na udzielenie pomocy uprawnionym podmiotom w sektorze rolnictwa i przetwórstwa spożywczego,
- prawidłowości gospodarowania i wykorzystania środków Narodowego Funduszu Zdrowia oraz innych państwowych funduszy celowych.

3.9 Kontrole na wniosek wywiadu skarbowego

W związku z wdrażaną w komórkach wywiadu skarbowego nową strategią działania, istotne będzie szybkie reagowanie na informacje zdobyte przez wywiad skarbowy. Osiągnięcie zamierzonego efektu będzie często uwarunkowane od sprawnej i dynamicznej realizacji wniosku. Przedłużanie okresu realizacji może powodować dezaktualizację informacji zebranych często znacznym nakładem sił i środków co w konsekwencji wiąże się z reguły ze spadkiem efektywności i skuteczności działań.

3.10 Audyt zgodności

Oprócz czynności kontrolnych wykonywanych w ramach rocznej certyfikacji rachunków agencji płatniczych (audyt systemów zarządzania i kontroli Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Agencji Rynku Rolnego), art. 71 *rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999* nakłada na państwa członkowskie obowiązek oceny zgodności systemów zarządzania i kontroli w jednostkach zaangażowanych w zarządzanie i wdrażanie pomocy z funduszy strukturalnych z przepisami art. 57-62 ww. rozporządzenia (ang. *compliance audit*). Raport z wynikami przeprowadzonej oceny zgodności, wraz z opisem systemów zarządzania i kontroli, powinien być przedłożony Komisji Europejskiej przed przekazaniem pierwszego wniosku o płatność pośrednią lub w okresie 12 miesięcy od momentu zatwierdzenia każdego z programów operacyjnych. Dokonanie pierwszej płatności pośredniej będzie uzależnione od zaakceptowania raportu przez Komisję.

4 Współpraca z innymi organami i instytucjami

4.1 Współpraca z administracją podatkową i celną

Na podstawie art. 10 ust. 2a ustawy o kontroli skarbowej, Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej odpowiada za koordynację kontroli podejmowanych przez organy podatkowe i organy kontroli skarbowej. Ponadto, bez ścisłej współpracy z izbami i urzędami skarbowymi i celnymi, nie jest możliwe skuteczne wykonywanie zadań kontroli skarbowej. W związku z powyższym, istotne jest sprawne współdziałanie z organami podatkowymi i celnymi, a w szczególności uzgadnianie zamierzeń kontrolnych, wymiana informacji i wzajemne udostępnianie baz danych. Przy realizacji działań kontrolnych należy brać pod uwagę „Krajowy Plan Dyscypliny Podatkowej – Plan Wdrożenia na

2007 r.” opracowany przez Departament Administracji Podatkowej MF, określający główne obszary aktywności kontrolnej urzędów skarbowych.

4.2 Współpraca z Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej

Współdziałanie z GIIF w zakresie wymiany informacji o transakcjach finansowych, co do których zachodzi podejrzenie, że mogą mieć związek z praniem brudnych pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu powinno stanowić stały element pracy kontroli skarbowej.

4.3 Współpraca z instytucjami UE oraz państwami trzecimi

Zwalczanie wielu przestępstw podatkowych, zwłaszcza występujących w obrocie wewnątrzspółnotowym mechanizmów „karuzelowych”, wymaga coraz ściślejszej współpracy z organami podatkowymi i służbami kontrolnymi państw członkowskich. Podstawą prawną do wymiany informacji mogą być w przypadku państw trzecich np. odpowiednie zapisy w umowach o unikaniu podwójnego opodatkowania oraz w przypadku państw członkowskich UE *Dyrektywa Rady Wspólnot Europejskich 77/799/EWG w sprawie wzajemnej pomocy właściwych władz Państw Członkowskich w obszarze podatków bezpośrednich, Rozporządzenie Rady (WE) nr 1798/2003 z dnia 7 października 2003 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie podatku od wartości dodanej (...)* oraz *Rozporządzenie komisji Europejskiej (WE) nr 1925/2004 z dnia 29 października 2004 r. ustanawiające szczegółowe przepisy wykonawcze w zakresie realizacji niektórych postanowień ww. Rozporządzenia Rady (WE) nr 1798/2003.*

Bardzo efektywną formą współpracy wydają się kontrole wielostronne, prowadzone równoległe przez administracje podatkowe lub służby kontrolne kilku państw członkowskich oraz jednocześnie kontrole podatkowe realizowane na podstawie roboczych porozumień z administracjami podatkowymi innych krajów. Tego typu porozumienia zostały do tej pory zawarte z administracjami podatkowymi Szwecji, Włoch, Ukrainy, Litwy, Danii, Norwegii, Holandii oraz Finlandii.

W 2007 r. kontynuowana będzie również współpraca merytoryczna i szkoleniowa z Biurem OLAF realizowana przez Departament KS I oraz udział przedstawicieli kontroli skarbowej w seminariach, szkoleniach, stażach i spotkaniach roboczych organizowanych np. w ramach programu Komisji Europejskiej FISCALIS 2007.

5 Zarządzanie zespołem

5.1 Szkolenia

W zakresie doskonalenia zawodowego pracowników pionu kontroli skarbowej przewidywane jest rozwijanie systemu szkoleń kaskadowych, pozwalającego na przekazanie wiedzy znacznej liczbie słuchaczy. Szkolenia organizowane w 2007 r. będą w dużej mierze koncentrować się wokół zagadnień uznanych za priorytetowe, czyli np. problematyki podatku VAT w transakcjach wewnątrzspółnotowych, postępowań dotyczących nieujawnionych źródeł przychodu, transferu dochodów pomiędzy podmiotami powiązаныmi, metodyki kontroli handlu elektronicznego. Ponadto, w 2007 r. znaczna ilość szkoleń będzie związana z wdrażaniem systemu ISKOS.

Oprócz wiedzy teoretycznej, szkolenia powinny obejmować także elementy praktyczne, szczególnie istotne podczas wykonywania czynności kontrolnych, jak np. prowadzenie przesłuchania.

5.2 Zarządzanie kadrami

Ze względu na możliwość skorzystania w najbliższym czasie znacznej liczby inspektorów kontroli skarbowej z uprawnień emerytalnych i związanym z tym zmniejszeniem ilości osób uprawnionych do prowadzenia postępowań kontrolnych i przygotowawczych, konieczne jest zintensyfikowanie działań prowadzących z jednej strony do uzupełnienia kadr, z drugiej do zwiększenia efektywności pozostałych inspektorów, np. poprzez lepszą organizację pracy czy też odciążenie od zadań rutynowych i mało istotnych. Między innymi wprowadzenie systemu ISKOS, po przezwycięzeniu ewentualnych trudności adaptacyjnych związanych z fazą wdrożeniową, powinno przyczynić się do usprawnienia pracy inspektorów oraz efektywniejszego zarządzania pracą całego pionu kontroli skarbowej.